

LARISA VAŇKOVÁ FILINA
DUCHOVNÍ VÝZNAM PRAVOSLAVNÉHO CÍRKEVNÍHO ZPĚVU

Magisterská práce, HTF UK 2020, 91 stran

Práce je v ruském jazyce

Posudek vedoucího práce vypracoval: Doc. ThDr. Gorazd Josef Vopatrný, Th.D.

Larisa Vaňková Filina se ve své magisterské práci věnuje mimořádně zajímavému tématu: pravoslavnému církevnímu zpěvu a jeho významu v duchovním životě. Kandidátka pojednává o historii bohoslužebného zpěvu a to jak ve starozákonním tak v novozákonním období. Speciální pozornost je věnována tradičnímu ruskému pravoslavnému zpěvu – tzv. znamennomu raspěvu. Dále hovoří o spáse duše a liturgických základech zpěvu na klirose v Pravoslavné církvi. Zvláštní pozornost je udělena církevnímu řádu (Typikon), zpěvu na klirose a roli bohoslužebného zpěvu v církevním vzdělávání.

K magisterské práci Larisy Vaňkové Filiny bych měl tyto připomínky:

Ediktem sv. císaře Konstantina Velikého (rok 313) bylo křesťanství legalizováno. Státním vyznáním se stává až později (asi 392) za vlády císaře Theodosia I. (str. 14). Nedomnívám se, že by samotný princip necírkevního zpěvu měl „bohobornou podstatu“ (str. 19). Používání takových radikálně odsuzujících charakteristik je potřeba pečlivě zvažovat.

Člověk pozůstává z duše a těla. Tedy ani duše sama o sobě není celý člověk ani tělo samo o sobě není celý člověk (str. 32).

Na str. 62 kandidátka vyjadřuje svůj názor, že i když si významná část duchovenstva a věřících osvojí hudební kulturu spojenou s tradičním církevním zpěvem, z chrámů nezmizí polyfonní zpěv. Podle názoru významného řeckého pravoslavného teologa o. Jana S. Romanidise má církevní hudba dogmatický charakter. Proto je nezbytně nutné, aby se při bohoslužbách Pravoslavné církve používal výhradně tradiční monofonní, unisonní, církevní zpěv melodické formy.

Z ruských pojmů: lépe používat oboženije než obožestvlenije (např. str. 82); blagočestije a ne nabožnost' (str.82); blagodat' a ne milost' (str. 83).

Pečlivější pozornost by si zasloužil poznámkový aparát – někde není například uvedena stránka z citovaného díla – např. na str. 8.

Nehledě na některé připomínky rád doporučuji magisterskou práci Larisy Vaňkové Filiny k přijetí. Kandidátka projevila pro své téma i pěkné osobní zaujetí a byl bych rád, kdyby se podařilo publikovat alespoň některé části této práce v českém jazyce.

Navrhované hodnocení: velmi dobře

V Praze dne 18. 8. 2020